

KATALUNA ESPERANTISTO

(L'ESPERANTISTA CATALÀ)

MONATA GAZETO, ORGANO DE LA

DUA EPOKO - JARO III^a : JUNIO-JULIO 1923

[Handwritten signature]

ABONU LA REVUON

LITERATURA MONDO

kiu publikigas, inter aliaj, la literaturaĵojn premiitajn en la lastaj IX^{aj} Internaciaj Floraj Ludoj.

La Komitato de la Floraj Ludoj permesis al «Literatura Mondo» la publikigon de tiaj verkoj, ĉar la amplekso de «Kataluna Esperantisto» ne sufiĉas por ke ni presu sur nia gazeto ĉiujn premiitaĵojn.

JARABONO: 12 PTOJ.

«LITERATURA MONDO»

ANDRÁSSY-UT. 81

BUDAPEST VI (HUNGARUJO)

EDITORIAL ATLANTE. — DIPUTACIÓ, 344. — BARCELONA

GRAMATICA ESPERANTO

PEL DR. J. BREMÓN MASGRAU

ACABA DE PUBLICAR-SE LA 3.^a EDICIÓ

Preu de la obra en tela . . . . . 4 pessetes

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE

Kataluna Esperantista Federacio

Redakcio kaj Administracio :
Carme, 30 : BARCELONA

Nia devizo: *Maro estas gutaro*

Redaktoro : Jaume Grau Casas

Impresoj de Kongreso

M estas Esperantano de la jaro 1914, kiam unuafoje oni parolis al mi pri Esperanto, sed estis nur eble al mi lerni la lingvon en la jaro 1919, la unua post la terura mondmilito. De tiu dato, mi fariĝis Esperantisto. Mi bedaŭrinde ne povis ĝis nun ĉeesti internacian kongreson; tial, kun grandega plezuro mi akceptis la inviton partopreni la X^{an} kongreson de la Kataluna Esperantista Federacio okazonta en Manresa, inviton kiun ĝentile faris al mi esperanta korespondantino mia el Terrassa. Emociite, mi trafis la vagonaron kiu estis kondukanta min en Hispanujon. Certe mi ne dubis pri la mirinda taŭgeco de Esperanto kiel internacia lingvo, kaj ankaŭ mi estis certa pri bonega akcepto en la lando de la suno kaj de la floroj; tamen, la perspektivo trovi min en fremda lando, kie mi ne plu uzos mian gepatran lingvon, kaj tamen povonte interŝanĝi ideojn kaj pensojn, entenis por mi, fervora esperantisto, tiel netakseblan signifon, ke mi ne povis ŝirmi min kontraŭ stranga, sed tamen agrabla antaŭsentto.

Forirante el Marseille vendredon, la 30^{an} de Marto, je la 7^a kaj duono, la vagonaro, kiu forportas min, rapidegas. Je la 4^a matene, sabaton, la tunelo kiu disigas Francujon de Hispanujo estas transirita kaj mi estas en fremda lando. Port-Bou. Post la tedigaj formalajoj pri la pasporto, mi eniras en la vagonaron kiu kondukos min ĝis Barcelona. Tagiĝas; la lokomotivo siblas kaj la vagonaro ekmoviĝas, iom post iom plirapidigante sian iradmovon. Ĉe la vagona fenestro, mi rigardas la kampojn kaj domojn;

ĉio aspektas kiel en suda Francujo. En la kupeo aŭdiĝas novaj lingvoj, kiujn mi ne komprenas; tiuj estas la kataluna kaj la hispana lingvoj. Mi komprenas kelkajn vortojn de la unua, ĉar ĝi iomete similas la francan lingvon, kaj precipe la provencalan; sed mi ne tute povas kompreni la sencon de la konversacioj. Jes, lingva diferenco estas la ĉefa diferenco inter la popoloj.

La vagonaro daŭrigas sian kuradon tra kampoj, transirante riveretojn, urbojn kaj vilaĝojn.

Barcelona. Mi elvagoniĝas; sur benko ĉe la trotuaro de la stacidomo sidas fraŭlino kaj viro, kiuj surportas la verdan stelon. Nenia dubo; tiuj estas Sinjoro Chaler, Delegito de U. E. A. en Terrassa kaj Prezidanto de la tiea grupo, kaj la Sekretariino de la sama grupo, la ĉarma Fraŭlino Soler, venintaj laŭ promeso, por min akcepti. Interkonatiĝo; Esperanto sonas, aŭdiĝas. Mi jam ne plu estas en fremda lando; mi estas en Esperantujo. Mi estas kvazaŭ hejme, neniel embarasata por interparoli kun miaj gekondukantoj. Post gastiga tagmanĝo en Hotelo en Barcelona, trio pe ni foriras al Terrassa per elektra vagonaro. Vojaĝo interesa, plaĉa, kvankam la aspekto de la lando tute estas simila je nia Provenco.

Terrassa. La urbon mi ne intencas priskribi. Ĉiam akompanata de miaj afablaj gekunuloj mi vizitas kelkajn esperantajn rondetojn kaj aliajn geesperantistojn. En Terrassa, oni tute sentas sin en Esperantujo, ĉiuj plej frate kaj kortuŝantmaniere akceptas min; ĉiuj bonkamarade klopodas por kontentigi la gastojn; oni sentas sin kun familianoj; ŝajnas ke esperanta blovo ĉiam trakuras la urbon, kiu certe estas unu el la plej esperantemaj en la tuta mondo. Multe floras nia movado en tiu paca urbo; honoron al la esperantistaj Geterrassanoj.

Oni vizitiĝas al mi kelkajn vidindaĵojn, uzinojn ktp. Post la vespermanĝo, Sinjoro Chaler persone kondukas min tra la tuta urbo por konigi al mi specialajn kutimojn de la lando, junulajn ĥorojn sur la stratoj, ktp.; ĉio plej altgrade interesas min; mi precipe rimarkas la perfektan harmonion de la kantistĥoroj. Je la dekunua, mi enlitiĝas, gastige kaj komforte loĝata en la «Hotel de España».

Dimanĉon matene, irado al stacidomo norda, por trafi vagonaron kiu kondukos nin en kongresurbon Manresa. Ĉe la stacidomo, amaso da gesamideanoj jam antaŭis nin; verdaj standardoj jam flirtas. Tie mi interkonatiĝas kun samideanoj, interalie kun tri Germanoj, loĝantaj en Terrassa duonjaron, kaj kiuj trovis laboron en tiu urbo, dank'al nia kara lingvo. Jes, Esperanto estas pli ol lingvo...

La vagonaro alvenas, jam portante samideanojn el Barcelona, Sabadell, Ripollet, ktp. Sufiĉe malfacile ni envagoniĝas kaj la vagonaro foriras plenkomprena. Dum la irado, aŭdiĝas esperantaj kantoj; ĝojo montriĝas sur ĉiuj vizaĝoj; gajeco estas en la aero. Post unu horo, kiu ŝajnas al mi daŭri nur kelkajn minutojn, ni alvenas Manresa'n.

Tuj ĉe la haltigo de la vagonaro, muzikistaro staranta sur la trotuaro de

la stacidomo, ludas la Esperon. Emociplena momento, kiu vere daŭros ĝis la fino de la kongreso, ĉar konstante mi ĝuos surprizon post surprizo.

Ni elvagoniĝas; atendada momento; tuj, mi havas la impreson ke la kongreso estas bone organizita.

Procesie antaŭata de la muzikistaro, komuna irado al la urbdomo, tra la ĉefaj stratoj de la urbo. Tiu solena irado de ĉiuj esperantistaj grupoj kun siaj flagoj flirtantaj je la vento, emocie impresas.

Akcepto en la Urbdomo kaj malferma kunsido de la kongreso. La plej granda ĉambro de la urbdomo, vastega konstruaĵo, estas plenplena. Tie oni petas min enskribiĝi por saluti la kongresantojn. Kiel mi faros? mi neniam parolis publike. La Prezidanto faras sian paroladon; tuj poste la Delegitoj de ĉiuj esperantaj asocioj salutas la kongreson; estas mia vico; ĉu mi estos kapabla paroli, almenaŭ diri kelkajn vortojn? Mi tremas; mi tamen estas aplaŭdata de la ĉeestantaro. Je la elirado de la urbdomo, okazas filmado.

Poste, vizito al la Akceptejo, kie oni disdonas senpage kongresan libron al ĉiu kongresano.

Dimanĉon posttagmeze, labora kunsido en la Komerca Ĉambro. Ĉi tie la diskutoj okazas esperante kaj katalune; la du lingvoj estas allasataj. Kvankam pro tio mi ne ĉiom komprenas, tamen mi sentas ke ĉiuj intencas akorde kaj agorde kunlabori. Multaj majstre scipovas Esperanton, nova pruvo ke Esperanto estas vivanta lingvo, per kiu oni povas elokvente paroli. Tie ĉi, mi havas la plezuron interkonatiĝi kun angla samideanino kiu ĵus alvenis por ĉeesti la kongreson.

Postvespermanĝe, inaŭguro de la propaganda ekspozicio ĉe Orfeo Manresa, kaj esperanta festo. Ĉi tie, ĉar en la ĉeestantaro estas multaj ne esperantistoj, la paroladoj estas en kataluna lingvo; la plimulto de la paroladantoj estas tiel elokventaj, elparolas tiel perfekte, kun flamo kiun sole povas doni la interna ideo de Esperanto, ke mi preskaŭ ĉion komprenas. Vere estas lertaj oratoroj inter niaj katalunaj samideanoj. Per belega voĉo, esperanta artistino el Barcelona ĉarmas la aŭdantaron, kantante la Esperon kaj la Vojon. Niaj germanaj samideanoj regalas nin per muzikkoncerto de mandolinoj kaj gitaro.

Poste, grandioza akcepto en la Manresa Kazino, kie okazas superbeleaga balo. Mi bedaŭrinde estas tro laca kaj ne povas ĝui ĉiujn amuzaĵojn prizorgitajn de niaj Manresaj samideanoj.

Je la noktomezo, mi estas kore invitata malplenigi pokalon da ĉampano kun la ĉefaj urbadministrantoj. Mi devas tosti, alparoli la ĉeestantojn kaj danki ilin.

Lundon matene, religia parto de la kongreso. En la preĝejo de la Kavo de Sankta Ignacio, mi ĉeestas solenan diservon, dum kiu la Pastro Casanovas el Girona elokvente predikas esperante. Majstre, li gloregas la internan ideon de Esperanto, montrante ke ĝi tute konformiĝas al la principoj de la religio de Jezuo Kristo.

Mi poste vizitas diversajn mirindaĵojn de la urbo; muzeojn, preĝejojn,

ktp. Manresa estas urbo tre antikva kaj entenas kuriozajn vidindaĵojn. Vere, la kongresorganizintoj antaŭpreparis ĉion por kiel eble plej bone utiligi la tempon.

Je la 11^a, festo de la Floraj Ludoj en la Teatro Konservatorio.

Mi certigas ke, kio plej profunde impresis min, tio estis tiu grandioza manifestado. Necesas esti en Esperantujo, por travivi tiajn ĝuegigajn momentojn. La vasta ĉambrego estas pleneĝa. La reĝino de la festo kaj ŝiaj sekvantinoj, ĉiuj blanke vestitaj, majeste eniras la ĉambregon kaj sidiĝas sur tronon je la mezo de la scenejo. La tuto aspektas mirige bele. La disdonado de la premioj kaj la ĝuiga legado de kelkaj premiitaj verkoj okazas meze de religia silento, nur interrompata de la viglaj aplaŭdoj de la ĉeestantaro. Je la fino de la ceremonio, la Espero, ludata de muzikistaro kaj ĥore kantata de ĉiuj esperantistaj ĉeestantoj, resonigas la arkaĵojn de la monumento. Grandioza kaj impresa manifestado. Tiel belegajn mi neniam kaj nenie ankoraŭ vidis.

Je la 13^a, Oficiala festeno en la Hotelo St. Domingo. Korega kunestado; tre bongustaj manĝaĵoj. Je la fino, ĉiuj partoprenantoj stariĝas, la Espero denove aŭdiĝas. Paroladas kelkaj esperantgrupestroj kaj aŭtoritatuloj; sinsekve, sonas esperanta, kataluna kaj hispana lingvoj. Multfoje, oni aludas pri mia ĉeesto en la kongreso, gratulante min pro mia alveno. Mi stariĝas por esprimi miavice mian ĝojon partopreni tiun sukcesantan kongreson, kaj danki ĉiujn kongresanojn.

Je la 17^a, ferma kunsido. Disiĝo, ĉar la plejmulto de la kongresanoj foriras per la vagonaro de la 18^a kaj duono. Ĉar mi restas en Manresa, mi havas postvespermanĝe plezuron ĉeesti specialajn katalunajn dancojn «Sardanoj kaj baletoj». Per tiuj simplaj amuzoj, mi multe lernis laŭ estetika kaj arta vidpunktoj, kaj ankaŭ pri la katalunaj kutimoj kaj moroj. Kia gaja kaj gajiga atmosfero! La muzikarioj multe plaĉas al mi, kaj allogita, mi ne povas kontraŭstari je la deziro danci kaj mi dancas la «Sardanojn».

Mardon, matene, ekskurso al la monto el salo de Cardona. Tiun ekskurson mi partoprenas kun trideko da gesamideanoj. Promenado tre interesa kaj instrua. Tre pentrinda estas la salomonto, trafata de la sunradioj; ĝia aspekto estas mirinde bela, diverskolora. Tute familie okazas tiu ekskurso, kiu plej multe interesas min.

Resume. Grandega sukceso por Esperanto. Ĉion pripensis la organizintoj por la plej agrabla tempopasigo de la vizitantoj. Ĉio de ili estis bone prizorgita. Estu al ili danksento por ĉio farita por Esperanto kaj por esperantistoj. Oni kelkafoje diris, ke por fariĝi vera esperantisto estas necese ke oni ĉeestu internacian kongreson. Tiu ĉi kongreso estis tia, ĉar ĉeestis reprezentantoj de 5 diferencaj nacioj. Tie blovis frateca vento, regis harmonio, vivis nova sento. Mi sentis, ke ĉiuj estas pioniroj de granda ideo, konservas la veran spiriton de la Majstro.

Katalunaj gesamideanoj, vi scias esperanton propagandi en via lando. Kun kia vera emocio, la ĉeestantaro, esperantista aŭ ne, atente rigardis la

disvolviĝon de tiu superbelega esperanta manifestado; ĝi estis perfektorda kaj konforma al la fiksita programo. La impresoj estis plene fikaj kaj kortrafaj.

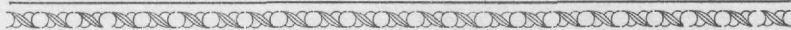
Per via sukcesinta kongreso, vi prezentis al la mondo bildon de nova homaro, kia ni revas ĝin; homaro en kiu la diversgentaj homoj interrilatas, interdiskutas, interkonsentas per uzo de komuna lingvo, homaro en kiu regas toleremo, bonvolemo, paco. Vi semis en Manresa semojn kiuj baldaŭ fariĝos fruktplenaj arboj. Ĉiuj popoloj sekvu la vojon signitan de vi, kaj nia sankta afero baldaŭ venkos.

Gloron kaj honoron al vi. Trovu en miaj linioj sinceran dankon por via helpemo kaj samideaneco. Ĉie, enviinda lando, mi povis konstati la afablecon, la servemon, la zorgemon de la geesperantistoj. Mi ne povas paroli pri ĉiu aparte, ĉar vi estas tro multnombraj. Do, tutkorajn dankojn kaj sincerajn gratulojn al ĉiuj. Mi forportis el via kara lando neforgeseblajn memoraĵojn.

Ĝis la plezuro revidi vin kiel eble plej multnombre kaj kiel eble plej baldaŭ en Francujo.

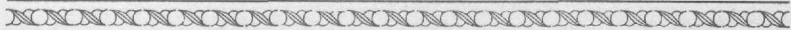
HENRI ISNARD

Vicdelegito de U. E. A. en Marseille

EN LA PROKSIMA NUMERO APEROS

RAPORTO PRI LA
NŪRNBERGA KONGRESO
K A J
ALVOKO AL LA
X^a FESTO DE LA
INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

Kio plej impresis min en Katalunujo?

TAM reveninte al mia patrolando, mi povas laŭ taŭga perspektivo ririgardi mian viziton kaj konsideri la supran demandon. Jen la respondo: Ne la ravaj dekoracioj per kiuj la Manresanoj ornamis sian urbon por festi la okazon; ne la perfekta organizo de la kongresaj aferoj; ne la digna pompo kaj ceremonio de la Floraj Ludoj; ne la gajeco de komuna festeno kaj ĉarmaj sardanoj; ne la grandioza spektaklo de Montserrat nek la mistera soleneco de la tiea sanktejo; ne la blueco de ĉielo kaj maro nek la belegaj floroj kaj kreskaĵoj de la montflankoj; ne la (por mi) strangaj domoj, moroj, vestoj; ne la sperteco de la Esperantistoj, eĉ ne la torenta parolflueco de S-ro Amades. Vere mirindaj estis ĉiuj ĉi tiuj, sed super ĉio impresis min la afableco kaj gastigemo de la samideanoj. De la momento kiam en Flassà stacio mi unuafoje ekvidis mian malnovan amikon S-ron Sagrera; kiam en Barcelona renkontis min la servema S-ro Solà; kiam bonvenigis min en Manresa aro da bonkoraj samideanoj; en hotelo, teatro, kaj preĝejo; dum ekskurso al Montserrat sub gvido de la ĉarma F-ino Maymí; en la vendejo de Terrassa, kie mi kaj mia pajla ĉapelo estis la celo de multaj miraj (mi preskaŭ diris «admiraj») rigardoj; en la liceo de S-ro Dalmau, kie mi konstatis ke la knabinoj kun la malsimilaj nomoj estas alirilite tre similaj al miaj propraj lernantinoj, kaj unu el ili, la 14-jara F-ino Concepció Algueró, gvidis min al la vidindaĵoj de Barcelona, kaj lerte interpretis por mi en la butikoj; dum la ekrigardo en la privatan hejmvivadon de S-ro Ventura de Terrassa kaj S-ro Sagrera en Palafrugell, kies afablaj ne-esperantistaj edzinoj bonvenigis kaj regalis min per la plej antikva el internaciaj lingvoj, tiu de ridetoj kaj gestoj; ĉe la lumturo kaj monaĥejo de Palafrugell, kie antaŭ la statuo de Sankta Sebastiano mi konstatis per ĵeto de monero ke mi edziniĝos antaŭ la jarfino — kaj tuj poste eksedziniĝos!; en korkfabrikejo kaj ĝardeno kun orangarbo; ĝis kiam, supersŭtite je donacoj, mi forlasis belan Katalunujon: — ĉie, ĉiam, kaj de ĉiuj mi ricevis la plej bonkorajn afablaĵojn. Dankon, koregan dankon, al vi ĉiuj, amindaj geamikoj, kaj kiam vi viaŭvice vizitos Anglujon, nepre venu al Leeds, al mia kara, fulga, nuba, griza Leeds, por ke vi eksciuj ke ankaŭ ĉi tie, spite ĉiuj malsimilecoj de religio, moroj, kaj pensmaniero, troviĝas ĉe la Esperantistaro similaj varmaj koroj kaj gastamaj spiritoj.

LOUISE BRIGGS

Kanto de l' Trobador'

Kantu nun trobador'! Eksonoru la lir'!
 Rakontadu l' inspir' pri la sentoj de l' kor'.
 Delikata sopir' kun pasia fervor'
 dolĉe diru pri l' glor' de la Ama dezir'.
 Ho dezir' de la kor'! Ho sonor' de la lir'!
 Kantu nun trobador' kun fervor' kaj inspir'.

Se kun dolĉa plezur' nutras amon esper',
 de la lir' tra l' aer' vibras klara murmur'.
 Estas milda sufer' kaj turmenta plezur'
 kateniĝi ĉe l' mur' de la Ama karcer'.
 ĴKiel paca terur' estas ĝoja sufer',
 sen liber', kun plezur', ĉe la mur' de karcer'!

Se ne lumas esper' pri la Amo-trezor',
 ne plu vibras sonor' de la lir' tra l' aer',
 ĉio estas dolor', ĉio estas sufer',
 kaj fariĝas karcer' tuta ter' por la kor'.
 Eĉ ne estas liber' en libera lazur',
 kun la kor' sen esper' kaj sen ama plezur'!

Eksonoru la lir' kun inspir', trobador',
 kaj pri sentoj de l' kor' rakontadu l' inspir'!
 Delikata sopir' kun pasia fervor'
 dolĉe diras pri l' glor' de la Ama dezir'.
 Ho sonor' de la lir'! Ho dezir' de la kor'!
 Kun fervor' kaj inspir' kantu nun, trobador'!

JAUME GRAU CASAS

Unua Kongreso de Iberiaj Esperantistoj

Valencia : 17 - 20 Majo 1923

RILAN sukceson atingis tiu-ĉi Kongreso, dank' al la fervoregaj klopodoj de la Valenciaj samideanoj.

Aliĝis al ĝi 135 geesperantistoj el diversaj lokoj de la Iberia duoninsulo kaj la jenaj korporacioj: Urbeŝtaro de San Sebastián; Urbeŝtaro de Palma de Mallorca; Specimena Foiro de Valencia; Grupo Esperantista de Madrid; Barcelona Esperanta Societo; Federacio «Zamenhof»; Grupo Esperantista de Bilbao; Sevilla Esperantista Grupo; Grupo de Baracaldo; Esperantista Klubo «Palma»; Grupo de Liria; Grupo de Chiva; Esperanta Societo «Aplec» de Sabadell; Andalucía Esperanta Federacio; Zaragoza Provinca Deputacio; Grupo «Frateco» de Zaragoza; Komerca Ĉambro de Valencia; Kataluna Esperantista Federacio.

La 17^{an} de Majo, je la deka matene, okazis la akcepto de la Kongresanoj en la Grupo Valencia.

MALFERMA KUNSIDO. — Je la kvara posttagmeze, okazis la solena Malferma Kunsido ĉe la Paraninfo de la Universitato. Ĉeestis korporacie la Urbeŝtaro kaj komence de la kunsido la Urba Muzikistaro ludis la Marŝon de Tanhauser. Okupis la prezidan estradon la Urbeŝtaro S-ro Artal kaj kelkaj Urbkonsilantoj; S-ro Calixto Hernández, Kanoniko, reprezentanta la Arĥiepiskopon; S-ro Carlos Riba, direktoro de la Instituto de Idiomoj; S-ro Profesoro Enrique de Benito; S-ro Juan Campos, delegito de la Medicina Fakultato; S-ro Maiques, prezidanto de la Komerca Ĉambro; S-ro Grollo, el la Specimena Foiro; S-ro García Guijarro, Deputito; S-roj Pastroj Hernández, Monrabal, Martín, Fabregat kaj Zaragoza; F-ino Angelina Camier, Normala Instruistino; S-ino Natividad Domínguez, Direktorino de «Lerneja Grupo Cervantes»; kaj kelkaj esperantistoj.

La Kongresa Prezidanto, S-ro Profesoro Luis Jordana de Pozas, deklaris la Kongreson malfermita per mallonga paroladeto. La Sekretario, S-ro Andrés Piñó, legis sian raporton pri la preparo kaj disvolviĝo de la «Unua Kongreso de Iberiaj Esperantistoj».

Poste salutis la Kongreson la reprezentantoj de Federacioj kaj Societoj esperantistaj: S-ro Benigno de Luna, el la Federacio «Zamenhof»; S-ro Manuel Maynar, el la Aragona Federacio; S-ro Isidro Díaz, el la Andalucía Federacio; S-ro Joan Gili Norta, el nia «Kataluna Esperantista Federacio».

Ankaŭ parolis S-roj Capllinre, Llorens, Máñez, Planells kaj aliaj, reprezentante esperantajn Grupojn apartenantajn al la Federacio de la Valencia regiono.

Gravan, interesan paroladon faris la eminenta ĥina samideano S-ro

Profesoro Won Kenn, kiu meritis bruajn aplaŭdojn de la aŭskultantaro. S-ro Maynar tradukis, por la neesperantistoj, la ĉefajn partojn de la bela parolado de S-ro Kent. Estas nenecese diri, kiom interesplene oni aŭskultis Esperanton de la lipoj de ĥina samideano. Certe ĉiuj ĉeestantoj konvinkiĝis pri la taŭgeco de nia internacia lingvo.

Sinjoro Urbestro fine parolis bonvenante la eksterurbajn esperantistojn kaj dezirante al Esperanto sukceson, kaj la Urba Muzikistaro ekludis la Esperon, kiu estis kantata de la kongresanoj kun granda entuziasmo.

UNUA LABORA KUNSIDO. — La 18^{an} je la deka matene, ĉe la «Scienca Ateneo», okazis la Unua Labora Kunsido.

Dum ĝi oni pritraktis la konvenecon de Iberia organizaĵo esperantista, kaj estis diskutataj proponoj de S-roj Julio Mangada kaj Roberto Maraury. La Kongreso decidis, ke oni atentu pri kelkaj partoj de la propono de S-ro Mangada, kiam oni definitive starigos la Iberian Esperantistan Konfederacion. Oni komisias al S-ro Maraury la efektivigon de lia propono verki «sciencstilan» raporton por propagando de Esperanto inter la sciencistoj.

VIZITO AL LA SPECIMENA FOIRO. — Je la kvara posttagmeze, la Kongresanoj vizitis la Valencian Foiiron de Specimenoj, kie troviĝas, simile kiel en tiu de Barcelona, esperantista stando kun ekspozicio kaj propagandejo. La esperantistoj estis kore akceptataj de la Direkcio, kiu en kondukis Esperanton en la foirajn aferojn.

EN LA ĜARDENOJ «LOS VIVEROS.» — Elirante el la Foirejo, oni direktis sin al tiuj belegaj ĝardenoj, kiuj pravigas la alnomon «urbo de la floroj» donitan al Valencio. Dum ripozado en belega kaj kaŝita angulo, kelkaj poeziamaj samideanoj deklamis sonorajn versaĵojn kaj samideano Won Kenn, petite de ĉiuj, ankaŭ diris — pli bone: kantis — poeziaĵojn en ĥina lingvo.

ĈE LA SOCIETO «RAT PENAT». — Poste ni estis kondukataj al la fama Valenciana societo, kies sidejon kaj vidindaĵojn ni admiris. Oni ankaŭ improvizis ĉi tie alian intiman vesperfeston, kaj oni kantis la Valencian himnon, en Esperanto, tradukitan de kataluna esperantisto honore al la Valencianoj. Mirige sonis kun la belega muziko de la Valenciana himno la esperantaj vortoj:

«... kaj etendas ĉie kampoj Valenciaj
tapiŝon el rozoj, nardoj kaj dianoj.
Montras riĉan trezoron
la oranĝarboj de l' riverbordo,
pendas sub la arkaĵoj
de l' belaj palmoj daktiloj oraj...»

DUA LABORA KUNSIDO. — Ĝi okazis, kiel la unua, ĉe «Scienca Ateneo», la 19^{an} matene.

Estis diskutata kaj aprobata, nur kun malgrandaj ŝanĝoj, la projekto de regularo por la starigota «Iberia Esperantista Konfederacio», kiun prezentis S-roj Manuel Maynar kaj Emilio Gaston, komisiitaj antaŭ du jaroj en la Kunveno de Zaragoza, por redakti tiun regularon.

Laŭ ĝia 1^a regulo, la fondota «Iberia Esperantista Konfederacio» celas starigi oficialigon de Esperanto en Iberio. La Federacioj kiuj konsistigos la Konfederacion, havos plenan liberecon en sia propra teritorio. Esperanto estas la sola lingvo uzota de la Konfederacio en siaj internaj rilatoj.

Diskutis kaj aprobis tiun regularon, reprezentante la Katalunan Federacion, S-roj Joan Gili Norta kaj Jaume Grau Casas.

La O. K. de la Valencia Kongreso zorgos pri la starigo de la Konfederacio.

FESTENO. — S-ro Andrés Piñó, animo de la Kongreso kaj pioniro de Esperanto en Valencio, bonvolis regali per komuna tagmanĝo kun li ĉiujn reprezentantojn de Federacioj kaj ĉefaj societoj. Ni denove dankas S-ro Piñó pro tiu kaj multaj aliaj afablaĵoj. La kunmanĝantoj, invititaj de S-ro Piñó, estis: S-ro Kenn; S-ro Luna, el Madrid; S-ro Maynar, el Zaragoza; S-ro Díaz, el Sevilla; S-ro Mármoĉ, el Sevilla; S-ro Barceló, el Palma de Mallorca; S-ro Gili, el Barcelona; S-ro Grau, el Barcelona. Dum la festeno oni interŝanĝis impresojn pri nia movado.

FERMA KUNSIDO. — Dum ĝi oni aprobis la tekston de kelkaj rezolucioj, estis klarigataj kelkaj demandoj kaj estis rekomendata plena fideleco al la fundamento de Esperanto kaj obeemo al la saĝaj konsiloj de niaj Lingvaj Institutioj.

Oni legis kelkajn leterojn de samideanoj el Portugalujo, esprimantajn aliĝon al la Kongreso kaj al la Iberia Konfederacio.

La kongresanaro montris ĝojan aprobon al la ideo, proponita de la samideanoj el Bilbao, kiuj ne povis veni Valencion, okazigi tie la venontan Iberian Esperantistan Kongreson.

Ni, katalunoj, faris inviton al ĉiuj ĉeesti nian XI^{an} Kongreson okazontan en Vich dum Junio 1924. Nia amiko S-ro Barceló el Palma de Mallorca, la simpatiaj samideanoj el Andalucio S-roj Díaz kaj Mármoĉ, kaj kelkaj aliaj ankoraŭ, promesis veturi Katalunujon por ĉeesti nian Kongreson.

LUNĈO DEDIĈATA DE LA URBESTRARO AL LA ESPERANTISTOJ. — En la belega «Palaco de la Ekspozicio», je la 6ª vespere, okazis tiu honora lunĉo. Reprezentanto de la Urbestro proponis ĝin al la Kongresanoj. Respondis al li, esprimante dankon, S-ro Maynar, en hispana lingvo, S-ro Grau, en kataluna, kaj S-ro Kenn, en esperanta. Kelkaj aliaj samideanoj kaj ne samideanoj ankaŭ parolis kaj tostis por Esperanto kaj por Valencio. Dum la gaja lunĉo la Muzikistaro aŭdigis la Esperon, la Valencian himnon, Katalunan sardanon «La Santa Espina» kaj la Aragonan dancon «la Jota». La ĉeesto de multaj kaj multe belaj Valencianinoj pliaĝrabligis ankoraŭ nian restadon ĉe la «Ekspozicia Palaco» dum tiu por ni

memorinda lunĉo. Dankon al la malavara kaj gastama Urbeŝtaro de Valencio!

ESPERANTA DISERVO. — La 20^{an}, matene, okazis Esperanta Diservo en la Preĝejo de la Piaj Lernejoj. Predikis en la internacia lingvo Pastro Antoni Guinart, el Castelló de la Plana, unu el la plej malnovaj esperantistoj. Li esprimis sin per tute korekta lingvo, kvankam de antaŭ multaj jaroj ne plu okupiĝis pri Esperanto.

MALKOVRO DE MARMORA TABULO. — Kun granda soleno estis malkovrata marmora tabulo, ĉe la Piaj Lernejoj, kun la jena surskribo: «Al la Piaj Lernejoj — lulilo de Esperanto en Valencio en 1902 — la Unua Kongreso de Iberiaj Esperantistoj — Majo 1923». Poste oni faris fotografajn de la kongresanoj, en vasta korto de la Lernejoj.

KONGRESINSIGNO, APARTE MENCIIINDA. — La Kongresinsigno donacita al ni de la Valenciaj amikoj estas sendube unu el la plej belaj. Arĝenta medalo, sur kiu en reliefo vidiĝas la Diino Iberia, la Elŝ'a Venuso, plej delikata kaj ĝusta simbolo de Iberio... Esperanta surskribo kaj verda rubando kompletigas ĝian signifon.

RESUMO. — Dum la kongrestagoj ni vizitis tre valoran Paleontologian Muzeon kaj alian Muzeon pri Pentraĵoj, la Katedralon, la «Lonja», la Turojn de Serranos, kaj aliajn vidindaĵojn. Ni havis okazon amikiĝi kun amaso da simpatiaj kaj entuziasmaj samideanoj el Cheŝte, gvidataj de S-ro Máñez; kun multnombraj lertaj kaj malnovaj esperantistoj el la Valencia ĉefurbo; kun afablaj fraŭlinoj milde kaj melodie parolantaj Esperanton; ni ĝojis revidi malnovajn amikojn kaj akiri novajn; ni ĝuis la afablecon kaj bonkorecon de tiom da samideanoj, ke estas neeble esprimi nian dankon al ili unuope. Ni salutas ilin ĉiujn, salutante nian karan, estimatan, neforgeseblan amikon Piñó...

J. G. C.

Nekrologo

Ni sciĝis pri la morto de la samideanoj Geroni Boris, el Girona, kaj Jaume Vilaseca, el Barcelona.

La unua estis malnova esperantisto, dum multaj jaroj kasisto de «Ĝerona Espero» kaj organizanto de nia IX^a Kongreso; la dua, travivinta kelkajn jarojn en Ameriko, estis inteligenta direktoro de «Argentina Esperantisto» kaj antaŭ nelonge Komitatano de K. E. F.

Ni esprimas al la familioj de ambaŭ mortintoj nian sinceran kondolencon. Ili pace ripozu!

Lingvaj Respondoj

laŭ la vulgara scio kaj saĝo de Iu Ajn

ERARA KOMPREENO PRI OT

Kelkaj esperantistoj donas al la frazo «Jen libro legota» ian sencon de «Jen libro por legi (destinita al legado)». Tio ĉi estas eraro.

«Jen libro legota» signifas «Jen libro kiu estos legata», ĉar

legata	egalvaloras	kiu estas legata
legita	»	kiu estis legata
legota	»	kiu estos legata

Tial, se mi diras «Jen libro legota», mi ne diras ke ĝi *estas destinita al legado*, sed mi asertas ke ĝi *estos legata* (ĉar mi kredas ĝin tre bona kaj konsekvence mi supozas ke oni legos ĝin).

«La legota libro» signifas «La libro kiu estos legata», sed ne «La libro destinita al legado» (kiu eble NE estos legata).

OT KAJ LA NOVA FORMO END

La defendantoj de la formo *end* (*laudenda, kredenda, legenda*), kiun mi konsideras absolute nenecesa kaj eĉ malutila, opinias, ke, ĉar

legOTA signifas kiu ESTOS legata
ili bone agas dirante

legENDA en la senco de kiu DEVAS ESTI legata.

Do la afero estas nur pri ESTOS aŭ DEVAS ESTI.

Mi kredas, ke, propre kaj ĝuste parolante, oni ne povas diri pri io, ke ĝi DEVAS ESTI legata, sed nur oni povas diri, ke ĝi MERITAS ESTI aŭ INDAS ESTI legata. Do ni simple diru, ke ĝi estas LEGINDA.

Nenio (libro, ĵurnalo, artikolo) DEVAS esti legata, sed en la okazo ke iu interesege verko DEVAS (HAVAS LA DEVON) esti legata, kaj ĝi neniel povas eviti al si la plenumadon de tiu devo, tiam ĝi nepre estas LEGOTA!!!

Ne iu libro DEVAS esti legata de la esperantistoj, sed la esperantistoj DEVAS legi tiun libron. Do la ideo pri DEVO (kiun la uzantoj de *end* volas precizigi kaj distingi de tiu pri ESTONTECO) pli ĝuste koncernas la aktivan formon ol la pasivan.

Ni uzu nur la konsilindajn OT kaj IND, kaj ni lasu al la partianoj de la formo «legenda», la pligrandigon de ĝia legenda (!) famo.

Bibliografio

UNIVERSALA LEGOLIBRO, Wilhelm Fricke. Modelaj tradukaĵoj el la tutmonda literaturo kaj originalaĵoj Esperantaj. Eldonis: Esperanto-Verlag Ellersiek & Borel, Berlin 1922.

Libro 176-paĝa, kun 36 legaĵoj el la germana literaturo, 30 el la literaturo tutmonda, kaj 24 originalaĵoj. Ĝi enhavas multajn versaĵojn. La stilo estas tre bona kaj ĝenerale estas tre interesaj la elektitaj legaĵoj. Teksto presita per grandaj kaj klaraj literoj.

ELEKTITAJ HUMORAJ RAKONTOJ. Represitaj el «The British Esperantist» kaj «The Esperanto Monthly». Eldonis: Brita Esp. Asocio, 17, Hart Street, London W. C. 1. 1922.

Broŝuro 24-paĝa, enhavanta 9 humorajn rakontojn, kiuj estas tre bonstilaj kaj taŭgaj por ekzercado.

KOREKTO DE LA ERARAJ TRADUKOJ EN «UNIVERSALA VORTARO» (ANGLA PARTO). Th. Cart, kun aprobo de la Lingva Komitato. «Kolekto de la Akademio». Eldonis: B. E. A., London.

UNUA LEGOLIBRETO, K. Bruggemann. (Rakontoj, fabeloj kaj popollegendoj). Universala Biblioteko, n-ro 1. Esperanto-Verlag Friedrich Ader, Dresden-A. 27, 1922.

64-paĝa libreto, kiu enhavas 19 interesajn legaĵojn en prozo.

DUA LEGOLIBRETO, K. Bruggemann. (El literaturo, arto kaj scienco). N-ro 2 de la Universala Biblioteko. Eldonis: F. Ader, Dresden, 1922.

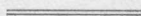
Legolibro simila al la antaŭa, enhavanta 16 rakontojn.

ESPERANTO FOR ALL. Propaganda broŝuro 36-paĝa, en angla lingvo, eldonita de la Brita Esp. Asocio.

Ĝi enhavas, krom propagandaj artikoloj, la Esperantan gramatikon kaj ekzercaron.

DAS DEUTSCHE LIED IN ESPERANTO. Germanaj kantoj esperantigitaj, kompilitaj de Friedrich Pillath. Eldonis: Ellersiek & Borel, Berlin, 1922.

Dua kompletigita eldono, kiu montras la sukceson de tiu kantaro. Nur estas presita la teksto, sed ne la muziko de la kantoj.

Enlanda Kroniko

BARCELONA

— En la Foiro de Specimenoj, okazinta dum Marto, estis instalata, same kiel en pasintaj jaroj, esperanta propagandejo. La Direkcio de la Foiro disponigis por K. E. F. duoblan standon, kiu pleniĝis de libroj, murafiŝoj katalogoj, poŝtkartoj k. t. p. Estis disdonataj pli ol 4.000 propagandiloj kaj vendataj multaj libroj.

— La 25^{an} de Marto, ĉirkaŭ 200 gesamideanoj el Barcelona kaj Sabadell vizitis la Foiiron de Specimenoj, laŭ speciala permeso. Ili estis akceptataj de la Foiira Direktoro S-ro Barceló kaj Sekretario S-ro Pujulà. En la salono dediĉata al la industrioj pri la Libro, antaŭ granda popolamaso, kaj kun ĉeesto de S-ro Carvajal, delegito de la Komerca Ĉambro de Madrid, kaj de aliaj konataj komercistoj kaj industriistoj, paroladis en Esperanto la Sekretario de la Foiro S-ro Pujulà, kiu diris ke malgraŭ lia apartiĝo de la aktiva esperanta movado, li ĉiam havas la saman entuziasmon por Esperanto, kiel dum tiuj tempoj kiam li estis Prezidanto de la V^a Universala Kongreso. Poste parolis S-ro Jaume Grau Casas, katalune pri la uzado de Esperanto ĉe la internaciaj Foiroj, kaj en Esperanto por danki al S-ro Pujulà, en la nomo de la kataluna samideanaro, lian neelĉerpeblan fervoron kaj laboremon. La flueco de ambaŭ parolantoj mirigis la aŭskultantaron, kiu restis konvinkita pri la utileco de Esperanto kiel internacia lingvo.

— Ĉe «Ateneu Empordanès», la 27^{an} de Marto, paroladis S-ro Delfi Dalmau pri «la sensencaĵoj kiujn skribas la nekonantoj de Esperanto», responde al artikolo aperinta sur la Barcelona ĵurnalo «La Vanguardia». S-ro Dalmau elokvente parolis dum pli ol unu horo antaŭ distinginda publiko, vidigante el ĉiuj vidpunktoj la avantaĝojn de Esperanto. Merititaj aplaŭdoj kronis lian disertacion.

— Ĉe «Enciklopedia Popola Ateneo» komenciĝis la 4^{an} de Aprilo nova kurso, gvidata de S-ro Delfi Dalmau.

— La societo «Nova Sento» ankaŭ malfermis kursojn, la 9^{an} de Aprilo, gvidatajn de S-roj Jaume Grau kaj J. Zanón.

— En la grupo «Barcelona Stelo», la 21^{an} de Aprilo, okazis lunĉo dediĉata al S-ro Joan Gili Norta, eks-prezidanto de K. E. F., por festi lian revenon de Ameriko. Estis legataj kelkaj poeziaĵoj kaj la ĉarma grupanino F-ino Paquita Martí ludis piane kelkajn pecojn. La honorito S-ro Gili diris je la fino dankajn vortojn, responde al la tosto de multaj liaj amikoj bonvenantaj lin. Ni deziras, ke nia kara amiko Gili longe restu inter ni, antaŭ la denova vojaĝo kiun li estas entreprenonta.

— Kursoj de Esperanto ankaŭ okazas ĉe «Barcelona Stelo», «Paco kaj Amo» kaj «Barcelona Esperanta Societo».

— La 27^{an} de Majo, en la sidejo de K. E. F., paroladis pri «La moderna Ĥinujo» S-ro Won Kenn, ĥina samideano ĉeestinta la Kongreson de Iberiaj Esperantistoj en Valencio. La katalunoj kiuj partoprenis tiun Kongreson, tuj amikiĝis kun la simpatia ĥino kaj eminenta samideano S-ro Won Kenn, kaj baldaŭ atingis de lia afableco ke li venu Barcelonon. Lia parolado multe interesis la Barcelonan esperantistaron, kiu tuta kunvenis en la granda salono. Poste, S-ro Kenn bonvolis, laŭ insista peto, deklami versaĵon kaj prozaĵon ĥinajn, kiuj, eĉ ne komprenitaj, estis pro la bela sonoreco multe aplaŭdataj.

S-ro Kenn vizitis la urbojn Barcelona, Terrassa kaj Sabadell, kie li lasis multajn amikojn.

— Ankaŭ vizitis nin aliaj eksterlandaj samideanoj: la eminenta verkisto S-ro Geo Gordon, el Aŭstralio, tradukinto de kelkaj anglaj prozaĵoj; kaj la samideanoj Nederlandaj S-ro Wouter Lutkie, katolika pastro, kaj S-ro Doktoro Emile Verviers.

Ni esperas, ke al ili ĉiuj estis plaĉa la restado en nia bela Barcelona urbo, malgraŭ ĝia malbonfamo pro la akraj socialaj malkvetaĵoj.

SABADELL

— La 25^{an} de Marto okazis propaganda kunveno, ĉe Esperanta Grupo «Aplec», dum kiu paroladis S-ro Eusebi Artigas, Prezidanto; S-ro Conrad Domènech, el Girona; S-ro Marian Solà, el Terrassa; kaj S-ro Jaume Grau Casas, el Barcelona.

— Komenciĝis du novaj kursoj, unu el ili speciala por fraŭlinoj.

VICH

— S-ro Jacinto Comella restarigis la Grupon «Vika Esperantistaro» kaj gvidas kurson tre ĉeestatan.

— Ĉe la Laborista Societo, la 3^{an} de Junio, faris propagandan paroladon S-ro Jaume Grau Casas, pri la temo: «L'Esperanto, factor de cultura». Sekve de tiu parolado, komenciĝis kurso de Esperanto.

— S-roj Gili, Zanón kaj Grau, el la Komitato de K. E. F. faris viziton al la urbo por pritrakti kun la lokaj samideanoj la okazigon de la venonta Kongreso. La unuaj laboroj tiucele plene sukcesis. S-ro Comella atingis de eminentaj personoj kaj societoj jam kelkajn premiojn por la proksima festo de la Floraj Ludoj.

Als amics de "Kataluna Esperantisto"

Hom recordarà que fou rebutjada per 3 vots de majoria, en el darrer Congrés a Manresa, la proposta d'augmentar a 10 pessetes la quota anyal, presentada pels «samideanoj» que d'una manera més activa ens ocupem de la direcció de la «Federació Catalana d'Esperantistes».

Malgrat el refús dels federats a prestar aquelles col·laboracions que nosaltres jutgem necessàries a la bona marxa de la Federació, la majoria dels firmants de la proposició acceptarem de seguir encara un any més amb els nostres càrrecs, fent un no petit sacrifici, amb l'esperança que d'una manera o altra ens seria possible de resoldre la qüestió econòmica que plantegen el sosteniment de la nostra revista i la celebració dels nostres brillants Congressos i Jocs Florals Internacionals.

En el número darrer, repartirem una fulla exposant la situació i demanant ajuda a tots, bé per mitjà de donatius, bé per l'augment voluntari de la quota. Ens cal constatar que la nostra crida ha estat ben poc eficaç.

Renovem el prec avui, esperant encara que serà escoltat d'aquells que veurien amb sentiment la mort de «KATALUNA ESPERANTISTO», reconegut per tothom òrgan indispensable, llaç d'unió de tots els federats, instrument de preparació dels Congressos i mitjà de publicació de la majoria d'obres premiades en els Jocs Florals.

Si a la fi no trobem la cooperació necessària (devem eixugar un dèficit produït principalment per l'impossibilitat de cobrar nombroses cotitzacions) dubtem molt de poder seguir publicant amb regularitat «KATALUNA ESPERANTISTO» i declinem des d'ara la responsabilitat de la seva total desaparició, en el cas més dissortat.

L'evitar-ho és a la mà dels esperantistes de Catalunya, dels adherits a la Federació i dels amics de la nostra revista.

Els pocs qui constantment intervenim en aquests afers no podem ja fer més, ni donar més.

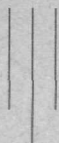
LA REDACCIÓ

VERKOJ DE PUJULÀ

AĈETEBLAJ ĈE K. E. F.

Vocabulari
Català-Esperanto

PREZO: 3 PTOJ.

Vortaro
Esperanto-Kataluna

PREZO: 3 PTOJ.

La Grafo
erarinta

Ĉarma originala rakonto. Volumeto tre lukse presita, kun desegnaĵoj de Torné Esquius.

PREZO: 0'50 PTOJ.

Naivulo -
Karabandolo la
plugisto -
Fiskaptisto
kaj Rigardanto

Originalaj rakontoj, kun desegnaĵoj de Torné Esquius. Lukse presita volumeto.

PREZO: 0'50 PTOJ.

AL LA GRUPOJ NI FARAS 25 % DA RABATO

L'ESPERANTO A COP D'ULL

ALFABET. — A, b, c (ts), ĉ (tx), d, e (é), f, g (gue, gui), ĝ (tj), h (aspirada), ĥ (fortament aspirada), i, j (i), ĵ (j), k, l, m, n, o (ó), p, r, s (ss), ŝ (ix), t, u, ŭ, v, z (s).

L'accent tònic recau sempre sobre la penúltima síl·laba

LA

article determinatiu

el, els
la, les

J

(soná J)

forma el plural

faktoj, manoj
okuloj, animoj

IN

sufixe per a formar el femeni

sinjorino, reĝino
katino, leonino

O

terminació substantiu

lakto
urbo
komerco
(comerc)

A

terminació adjectiu

blanka
antikva
komerca
(comercial)

I

terminació verb (infinitiu)

kompreni
labori
komerci
(comerciar)

E

terminació adverbial

klare
konstante
komerce
(comercialment)

CONJUGACIÓ DEL VERB

AS

temps present

IS

temps passat

OS

temps futur

US

mode condicional

U

mode imperatiu o subjunctiu

Mi skribas
Jo escric

skribis
escriĝui

skribos
escriurá

skribus
escriuria

skribu
escriĝui

Els verbs compostos es conjuguen amb el verb auxiliar *esti* i les formes de participi *ant, int, ont* (actiu: present, passat i futur) i *at, it, ot* (passiu: present, passat i futur). *Mi estas skribanta, jo estic esribint. La letero estis skribata*, la lletra fou escrita.

DECLINACIÓ DEL SUBSTANTIU

En Esperanto, tota paraula que reb l'acció d'un verb (complement directe) va seguida de la lletra **N**.

Li vidas min. Ell em veu.
Mi vidas lin. Jo el veig.

Mi skribas la leteron. Jo escric la carta.

En els altres casos, la relació que hi ha entre dos substantius s'expressa per mitjà de les preposicions *al, de, kun, per, sur, super, sub, en, ekster, tra, trans, antaŭ, post, inter* i altres.

Al la patro, per la plumo, sur la tablo.